

Profielschets nieuwe president Hoge Raad der Nederlanden per 1 november 2026

Vastgesteld door de gerechtswaardering van de Hoge Raad der Nederlanden op 4 februari 2026

Inleiding

Per 1 november 2026 stelt Dineke de Groot haar ambt van president van de Hoge Raad der Nederlanden ter beschikking, omdat de vooraf afgesproken periode van zes jaar dan voorbij is.

De Hoge Raad heeft in maart 2018 het “Protocol van de procedure om te komen tot een aanbeveling ten behoeve van de voordracht tot benoeming van een nieuwe president van de Hoge Raad der Nederlanden” vastgesteld. Dit protocol voorziet in een benoemingsadviescommissie, die als eerste taak heeft om een profiel te schetsen van de president die de Hoge Raad de komende jaren zal kunnen leiden. Voor het opstellen van deze profielschets heeft de commissie, in overeenstemming met het protocol, gesproken met een groot aantal personen binnen en buiten de Hoge Raad.

Dit profiel vormt de basis voor de keuze van een nieuwe president, die uit de leden van de Hoge Raad wordt benoemd. De Hoge Raad doet aan de minister van Justitie en Veiligheid een aanbeveling, waarna de president op voordracht van de minister bij koninklijk besluit wordt benoemd.

Het profiel richt zich op de vereisten waaraan de volgende president moet voldoen om dit ambt voor de komende periode van maximaal zes jaar goed te kunnen vervullen, mede in het licht van ontwikkelingen in de samenleving, de rechtspraak in het algemeen en de Hoge Raad in het bijzonder.

De Hoge Raad is in het Koninkrijk der Nederlanden de hoogste rechter in civiele zaken, strafzaken en belastingzaken. De Hoge Raad vervult een belangrijke maatschappelijke taak als onafhankelijke pijler van onze democratische rechtsstaat. De kern van deze maatschappelijke taak is het bevorderen van de rechtsontwikkeling en de rechtseenheid en het bieden van individuele rechtsbescherming. De rechtspraak van de Hoge Raad moet van een zodanig hoog niveau zijn dat zij als gezaghebbend en richtinggevend binnen de samenleving wordt aanvaard. Maatschappelijk en politiek staan de positie en de rol van de rechter in de democratische rechtsstaat steeds meer in de belangstelling.

Een goede taakvervulling van de Hoge Raad vraagt om een scherp oog voor ontwikkelingen in de samenleving en in de democratische rechtsstaat. Daarnaast moet die taakvervulling blijven beantwoorden aan de eisen van de huidige tijd op het gebied van bijvoorbeeld technologie en communicatie.

Positie en verantwoordelijkheden

Het ambt van president van de Hoge Raad brengt taken en verantwoordelijkheden mee op diverse terreinen.

De president is het boegbeeld van de Hoge Raad. Meer in het algemeen representeert hij/zij ook de rechtspraak in brede zin. Dit betekent dat de president bouwt aan een netwerk dat van belang is om deze functies goed te kunnen vervullen. Hij/zij onderhoudt de contacten met onder meer het parlement, de verantwoordelijke ministers en hun ministerie, de Raad voor de rechtspraak, de gerechtshoven en de Hoge Colleges van Staat, waaronder de Raad van State, en de internationale gerechtshoven zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De president is zichtbaar in de samenleving en treedt zo nodig, in

voorkomende gevallen in samenspraak met andere vertegenwoordigers van de rechtsprekende macht, op in de media. Hij/zij onderhoudt internationale contacten. De president kan bij de uitoefening van deze externe taken samenwerken met andere leden van de Hoge Raad en taken of werkzaamheden aan hen overlaten.

In het rechtscollege de Hoge Raad is de president de primus inter pares. Hij/zij is de wettelijke functionele autoriteit waar het de personele aangelegenheden van de leden aangaat en is daarmee verantwoordelijk voor het beleid rond onder meer integriteit, werving en selectie, functioneringsgesprekken en permanente educatie. Hij/zij draagt bij aan een interne organisatie van de Hoge Raad die een goede vervulling van de rechtsprekende taak in de daarvoor aangewezen kamers mogelijk maakt, en stimuleert ontwikkelingen die zijn gericht op modern werkgeverschap.

Verder is de president, samen met de procureur-generaal bij de Hoge Raad en de directeur bedrijfsvoering, (mede-)bestuurder van de gemeenschappelijke organisatie. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur daarvan dragen in gezamenlijkheid zorg voor een goede organisatie en ondersteuning van het primaire proces op het terrein van financiën, kennismanagement, ICT en personeelsaangelegenheden. De president is voorzitter van beide besturen.

Vereisten voor het ambt

Voor de vervulling van het ambt van president van de Hoge Raad is in verband met het vorenstaande in het bijzonder het volgende van belang.

De president moet:

- beschikken over de benodigde bestuurlijke bekwaamheid en visie om op een inclusieve wijze samen met de daartoe eveneens aangewezen leiding te kunnen geven aan de Hoge Raad en de gemeenschappelijke organisatie, uitgaande van een gedeelde verantwoordelijkheid;
- beschikken over een dienende, stimulerende en transparante stijl van leidinggeven, met oog voor de behoeften van de medewerkers, gericht op samenwerking, dialoog en verbinding, en tegelijk in staat zijn waar nodig daadkrachtig op te treden;
- zowel voor als achter de schermen leiderschap kunnen tonen als representant van de rechtspraak in het algemeen en de Hoge Raad in het bijzonder en in verband daarmee:
 - o oog hebben voor de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen die van invloed zijn op de positie en de rol van de rechter in de democratische rechtsstaat en van de rechtspraak in het algemeen;
 - o op het hoogste politieke, bestuurlijke en rechterlijke niveau effectief overleg kunnen plegen en adviserend kunnen optreden;
 - o met persoonlijk gezag en overtuigingskracht kunnen deelnemen aan het maatschappelijk en juridisch discours over de positie en de ontwikkeling van de democratische rechtsstaat, de rechtspraak in het algemeen en de rechtspraak van de Hoge Raad in het bijzonder;
 - o zorgvuldige en afgewogen keuzes kunnen maken wat betreft externe contacten en zichtbaarheid;
- een benaderbare gesprekspartner en een verbinder zijn, die helder en effectief communiceert en in staat is om draagvlak te creëren en consensus te bereiken en die in staat is te reflecteren op het eigen functioneren.